

MUZEJSKI ČASOPIS

MUZEJSKO DRUŠTVO JESENICE

LETO VII, Številka 6, 3. december 1997

OB KONCU LETA 1997

Muzejsko društvo Jesenice je uspešno zaključilo letošnje leto. Organiziralo je vrsto prireditev, predavanj, ekskurzij in izdalo knjigo OD FUŽIN DO ŽELEZARNE. Ob koncu leta je sprejelo tudi nova pravila v skladu z novo zakonodajo. Tudi v prihodnjih letih imamo veliko načrtov, saj nas več kot dvesto članov zavezuje, da še naprej vztrajamo in se trudimo.

Tokrat prvič pošiljamo članom nakaznice za letošnje članarino, s katero bomo pokrili obveznosti, ki jih še imamo.

Vse člane vabimo še naprej k sodelovanju, saj bomo le tako uspešni tudi v letu 1998. Ker je to letošnja zadnja številka Muzejskega časopisa, želimo vsem članom in svojem veliko sreče in zdravja v prihodnjem letu.

UREDNIŠTVO

PROGRAM MUZEJSKEGA DRUŠTVA JESENICE

KOSOVA GRAŠČINA NA JESENICAH

Četrtek, 18. December 1997
MUZEJSKI VEČER

Ob 18. uri bo
ing. Borut Razinger predstavil
RUDE IN RUDNIKE V
KARAVANKAH.

VLJUDNO VABLJENI!

PROGRAM MUZEJA JESENICE

December 1997

PREŠERNOVA ROJSTNA HIŠA
V VRBI

Sreda, 3. 12. 1997: SPOMINSKI VEČER

Ob 18. uri bo v Prešernovi rojstni hiši
v Vrbi spominski večer s
citrarjem **Mihom Dovžanom**
in pevko **Jožico Kališnik**.

KOSOVA GRAŠČINA NA
JESENICAH

Četrtek, 4. 12. 1997: OTVORITEV RAZSTAVE

Ob 18. uri bo otvoritev razstave
Muzeja Jesenice

ZGODOVINA RAZISKOVALNE
DEJAVNOSTI IN
TEHNIČNE KONTROLE
V ŽELEZARNI JESENICE

Razstavo bo predstavil **Tone Konobelj**,
po razstavi pa bosta vodila strokovna
sodelavca

Martin Pazler (RO)
in **Izidor Trojar (OTK)**.

LIZNJEKOVA DOMAČIJA
V KRANJSKI GORI

Petek, 12. 12. 1997: OTVORITEV RAZSTAVE

Ob 18. uri bo otvoritev razstave
fotografij in izdelkov
umetniškega kovanja
ADAMA KRŽIŠNIKA iz Kroke.

VABLJENI!

Piše Aleksander Rjazancev

Riše Jaka Torkar

69

Dne 27. julija 1914 je bilo na jeseniškem kolodvoru kot v mravljišču. Transport za transportom je odhajal v neznano, žene in otroci pa so se v joku poslavljali od mož in očetov, ki so šli v boj za cesarja Franca Jožefa II. "Vencelni" tovarniški tekači so imeli polne roke dela, da so pomagali seliti turje uradništvo. Po mobilizaciji so ostale Jesenice dolgočasne in prazne. V tovarni so se zaposlovale žene, da bi nadomestile moške in služile kruha za otroke. V Škedenju, kjer je potekala bojna linija, so delo morali prekiniti; najprej v valjarni in martinarni ter končno 19. avgusta 1915 tudi pri plavžih.

70

V noči od 18. na 19. junij 1915 leta je na škedenjsko železarno padlo 8 letalskih bomb, ki so jih odvrгла italijanska letala. Ta napad je bil opozorilo KiD. Zaradi varnosti je bilo delo s plavži nemogoče, ker je bila železarna in okolica ob nočnih prehodih preveč razsvetljena in tako izpostavljena sovražnim letalom. Da ne bi prišlo v obratih do zastoja, je KiD kupovala grodelj od drugih železarn. V železarni na Jesenicah so ob pomanjkanju delovne sile delali ruski in italijanski vojni ujetniki. Delali so po 12 in 16 ur dnevno. Naročila so bila za bajonete, bodečo žico, ploče in material.

71

Vojna vihra je Jesenicam nekaj let kar prizanašala. Dne 14. avgusta 1917 pa so v zgodnjih jutranjih urah pričela krožiti nad Jesenicami italijanska letala. Padle so prve bombe v bližino železarne, vendar niso povzročile posebne škode. Zadet je bil hrib Jelenkamen, ki je gorel 12 dni. V popoldanskih urah je bil ponovni letalski napad. Letala so zopet zgrešila železarno, odvržene bombe pa so padle na Koroško Belo. Vsa vas je bila v plamenih, tako da so morali čez Savo priti na pomoč ruski vojni ujetniki z Blejske Dobrave. Požara dolgo niso mogli pogasiti. Uničena je bila skoraj vsa vas, poškodovana pa tudi cerkev.

72

Vojaška uprava je zahtevala, naj Kranjska industrijska družba čimprej zgradi tovarno elektrod na Blejski Dobravi. Grafitne elektrode so nujno potrebe vale nemške in avstrijske jeklarne ter kemična industrija. Tovarna v Ratiboru ni zmogla vseh naročil, zato je nudila enega svojih specialistov Carla Beckerja, ki bi naj vodil novo tovarno na Blejski Dobravi. Becker je izdelal potrebne načrte za gradnjo, prisostvoval montaži in usposabljal tehnični kader. Po prvotnih načrtih naj bi znašala proizvodnja elektrod 400 ton, z dodatno rekonstrukcijo po 600 ton. Za gradnjo in opremo je bilo predvidenih 2.700.000 kron.